

Процедура от интегрираната система
за управление на „Булгартрансгаз“ ЕАД

Утвърдил: Владимир Малинов
Изпълнителен директор
на „Булгартрансгаз“ ЕАД

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа**

П-БТГ

ISO 45001:2018

---

1. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Настоящата процедура прави преглед на видовете несъответствия по здраве и безопасност при работа и дейностите в „Булгартрансгаз“ ЕАД, при които могат да възникнат или да бъдат установени действителни или потенциални несъответствия.

Конкретно регламентирани в тази процедура са реда и отговорностите при:

- разследване на трудови злополуки;
- предприемане на действия за ограничаване на последствията за здравето на служители с намалена работоспособност, в резултат на претърпени трудови злополуки, нетравматични увреждания, професионални болести и други;
- управление на „почти инциденти“;
- управление на несъответствия, установени при и по време на вътрешни проверки по здраве и безопасност при работа,
- управление на несъответствия, констатирани от оторизирани контролни органи.

Разгледани са действията по установяване и документиране на посочените несъответствия, както и по своевременно предприемане, винаги когато е възможно, на действия за тяхното непосредствено отстраняване (корекция).

Предприемането на коригиращи действия е съгласно принципите, описани в П-БТГ Коригиращи действия.

Тази процедура е част от документацията на интегрираната система за управление и по-конкретно:

- системата за управление на здравето и безопасността при работа на „Булгартрансгаз“ ЕАД (изпълнява изискванията на т.10.2 от стандарта БДС ISO 45001:2018).

2. ОБХВАТ НА ВАЛИДНОСТ И ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Като част от документацията на интегрираната система за управление на „Булгартрансгаз“ ЕАД, процедурата е задължителна за всички организационни единици и служители на дружеството, и влиза в сила от датата на нейната последна актуализация.

Конкретни задължения и отговорности по настоящата процедура имат, както следва:

Дата на одобрение: 20.06.2014

Страница 1 от 12

Последна актуализация: 28.09.2020

Версия: v04

Име на файла: П-БТГ Разследване на инциденти и несъответствия по ЗБР, v04

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

- Представител на ръководството по здраве и безопасност при работа;
- специалистите по здравословни и безопасни условия на работа;
- специалистите човешки ресурси в регионалните звена/ УВЦ Република;
- отдел "Човешки ресурси", управление „Административно“;
- служителите, определени като членове на комисии за разследване на злополуки;
- служителите, определени като членове на Комисията по трудоустрояване;
- всички служители, които установяват инциденти и несъответствия по здраве и безопасност при работа;
- ръководителите в дружеството.

3. ТЕРМИНИ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И СЪКРАЩЕНИЯ

Тази процедура използва термини и определения съгласно БДС ISO 45001:2018 и БДС EN ISO 9000:2015:

Несъответствие – неизпълнение на изискване

Забележка 1 към термина: Несъответствието се отнася за изисквания в този документ и допълнителни изисквания на системата за управление на ЗБР, които дадена организация установява за себе си.

Коригиращо действие – действие за отстраняване на причината за дадено несъответствие или инцидент и за предотвратяване на повторно възникване

Инцидент – събитие, възникващо от или в процеса на работа, което може да доведе или води до нараняване и заболяване

Забележка 1 към термина: Инцидент, при който възниква нараняване или заболяване, понякога се нарича „злополука“

Забележка 2 към термина: Инцидент, при който не се стига до нараняване или заболяване, но съществува възможност това да се случи, се нарича „почти инцидент“, „почти удар“ или „предупреждение за опасност“

Корекция – действие за отстраняване на открито несъответствие (БДС EN ISO 9000:2015)

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

Забележка 1 към термина: Корекция може да бъде извършена предварително, заедно с коригиращо действие или след него.

Забележка 2 към термина: Корекция може да бъде, например, преработване или прекатегоризиране.

Трудова злополука – всяко внезапно увреждане на здравето, станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт.

Нетравматично увреждане – инцидентно и рязко влошаване на здравното състояние, което би могло да бъде свързано с въздействието на условията на труд (рязко влошаване на съществуващо заболяване, инфаркт, инсулт, интоксикации и инфекции, задушаване, термичен шок или преохлаждане на организма и др.). Различава се от съответното професионално или общо заболяване по внезапния и инцидентен характер на проявление.

Професионална болест – Професионална болест е заболяване, което е настъпило изключително или предимно под въздействието на вредните фактори на работната среда или на трудовия процес върху организма и е включено в Списъка на професионалните болести, издаден от Министерския съвет по предложение на Министъра на здравеопазването. За професионална болест може да се признае и заболяване, невключено в Списъка на професионалните болести, когато се установи, че то е причинено основно и пряко от обичайната трудова дейност на осигурения и е причинило трайно намалена работоспособност или смърт на осигурения. Към професионалната болест се отнасят и нейното усложнение и късните ѝ последици.

ПРЗ	Представител на ръководството по здраве и безопасност при работа
ТЕЛК	Териториална експертна лекарска комисия
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
ЛКК	Лекарски консултативни комисии
СТМ	Служба по трудова медицина
СПО	Съоръжения с повишена опасност

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

---

4. СЪЩНОСТ НА ПРОЦЕДУРАТА**4.1 Общи положения**

Установяването на несъответствия се осъществява чрез измерване, наблюдение и събиране на данни за процесите и изискванията на системата за управление на здравето и безопасността при работа.

Действителни или потенциални несъответствия, свързани със здравето и безопасността при работа, могат да бъдат установени при:

- изпълнение на дейности и работни процеси;
- контрол на дейностите на персонала, осъществяван от специалистите по здравословни и безопасни условия на работа или преките ръководители;
- контрол на външните изпълнители на дейности на работни обекти на дружеството, осъществяван от специалистите по здравословни и безопасни условия на работа или отговорните за това ръководители;
- извършване на измервания и системни наблюдения по отношение на здравето и безопасността при работа;
- доставка на закупени материали, части, консумативи и други продукти, които следва да отговарят на определени изисквания, свързани със здравето и безопасността при работа;
- оценка на съответствието с нормативните изисквания;
- оценяване на риска в дружеството;
- проверки на дейностите по здраве и безопасност при работа, извършени от оторизирани контролни органи;
- вътрешни и външни одити на системата за управление на здравето и безопасността при работа.

В общия случай, сигнал за несъответствие може да бъде подаден от всеки служител в дружеството, когато:

- установи реално несъответствие с изискванията на външни или вътрешни регламентиращи документи, или
- идентифицира риск от повторно възникване на установено несъответствие или риск от възникване на потенциално несъответствие.

Установеното или потенциално несъответствие се описва в **ОД-ВТ-058 Сигнал за несъответствие/ препоръка/ предписание**, който се насочва своевременно към компетентния ръководител за предприемане на действия за корекция на несъответствието и/или определяне на коригиращи действия.

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

За определени групи несъответствия, включително за несъответствията, разгледани по-нататък в настоящата процедура, редът, отговорностите и изискванията за документиране на несъответствието, са точно определени. Следователно, в съответствие със спецификата на конкретната дейност, данни за несъответствия се описват и се съдържат във форми, различни от ОД-ВТ-058 Сигнал за несъответствие/ препоръка/ предписание.

4.2 Разследване на трудови злополуки

При разследване на трудови злополуки се спазват изискванията на Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки.

За всяка злополука, пострадалият и/или свидетели на злополуката незабавно уведомяват:

- специалист по здравословни и безопасни условия на работа на територията, на която се е случила злополуката;
- прекия ръководител на пострадалия служител.

Специалистът по здравословни и безопасни условия на работа уведомява специалист по здравословни и безопасни условия на работа в Централно управление, който открива запис в **ОД-ВТ-059 Регистър на трудовите злополуки**.

В съответствие със заповед на Изпълнителния директор, регистърът се поддържа централизирано за цялото дружество от специалистите по здравословни и безопасни условия на работа в Централно управление.

Вътрешно разследване на обстоятелствата, при които е възникнала злополуката, се извършва от **Комисия за разследване на злополуки**, определена, за всеки конкретен случай, със заповед на Изпълнителния директор на дружеството или на съответния ръководител на регионално звено. В състава на комисията задължително се включват представители на работещите в КУТ и на синдикалните организации.

Разследването на всяка злополука се организира непосредствено след инцидента.

За резултатите от разследването комисията съставя **ОД-ВН-060 Протокол за злополука**, съдържащ данни за мястото и времето на злополуката, характера на изпълняваната работа и специфичното физическо действие, извършвано от пострадалия в момента на злополуката, допуснатите нарушения и отклонения от нормалните действия и условия, както и необходимите мероприятия и дейности в краткосрочен и дългосрочен план за недопускане на подобни злополуки. Към протокола се прилагат писмените показания на свидетелите на злополуката.

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

Когато обстоятелствата, при които е станала злополуката, дават основание тя да се определи като трудова, се изготвя **Декларация за трудова злополука**, поотделно за всяко едно пострадало лице. Декларацията се изготвя от специалиста по здравословни и безопасни условия при работа на територията, на което се е случила злополуката, по образец, утвърден от оторизирания орган, съгласно Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудови злополуки, след което се изпраща на специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление.

В срок от 3 работни дни от узнаването за настъпилата злополука, специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление подготвя и представя в териториалното поделение на Национален осигурителен институт:

- декларацията, изготвена в 4 екземпляра и подписана от Изпълнителния директор на дружеството;
- препис от протокола за трудова злополука;
- копия от болничните листове, издадени във връзка със злополуката, ако са представени към момента.

Специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление отразява в Регистъра на трудовите злополуки номера и датата на подадената декларация, както и входящ номер на документа в Националния осигурителен институт.

При трудова злополука, причинила увреждане на повече от трима служители, както и за всяка злополука, довела до инвалидност или смърт, или когато има основание да се предполага, че ще доведе до такива увреждания, специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление на дружеството незабавно уведомява териториалната дирекция „Инспекция по труда“. Когато злополуката е довела до инвалидност или смърт, задължително се уведомява и Прокуратурата.

По своя преценка, териториалното поделение на Национален осигурителен институт може със заповед да открие процедура по разследване на злополуката, като за решението си, дали признава злополуката за трудова или не, издава разпореждане.

Специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление на дружеството отразява данни за разпореждането в Регистъра на трудовите злополуки и архивира всички свързани със злополуката записи за срок от 5 години.

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

Предложените в протокола за трудова злополука мерки представляват коригиращи действия, които ПРЗ следва да регистрира в ОД-ВТ-045 Дневник за констатации и коригиращи действия по реда на П-БТГ Коригиращи действия.

4.3 Действия за ограничаване последствията за здравето на служители с намалена работоспособност

В съответствие с Наредба за медицинската експертиза, намалена работоспособност на служител на дружеството, получена в резултат от претърпяна трудова злополука, нетравматично увреждане, професионална болест или друго събитие, се установява и доказва с решение на ТЕЛК/ НЕЛК/ ЛКК.

- При получаване на експертно решение на ТЕЛК/ НЕЛК/ ЛКК в **Централно управление** на дружеството, незабавно, в деня на неговото получаване, служител в отдел „Човешки ресурси“, управление „Административно“:
  - регистрира документа в системата АКСТЪР ОФИС съгласно т.4.3.3.2 Неделоводна регистрация в системата АКСТЪР ОФИС, 2) Типови записи, свързани с човешки ресурси на Централно управление от П-БТГ Управление на записите;
  - насочва в системата АКСТЪР ОФИС експертното решение и придружаващите го документи до специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление;
  - изпраща копие на експертното решение и придружаващите го документи до СТМ;
- При получаване на експертно решение на ТЕЛК/ НЕЛК/ ЛКК в **регионалните звена/ УВЦ Република**, незабавно, в деня на неговото получаване, специалист човешки ресурси в съответното регионално звено/ УВЦ Република:
  - регистрира документа в системата АКСТЪР ОФИС съгласно т.4.3.3.2 Неделоводна регистрация в системата АКСТЪР ОФИС, 3) Типови записи, свързани с човешки ресурси на всяко регионално звено/ УВЦ Република от П-БТГ Управление на записите;
  - насочва в системата АКСТЪР ОФИС експертното решение и придружаващите го документи до отдел „Човешки ресурси“, управление „Административно“ и до специалист по здравословни и безопасни условия при работа в регионалното звено, а за УВЦ Република – до специалист по здравословни и безопасни условия при работа в Централно управление;

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

- изпраща копие на експертното решение и придружаващите го документи до СТМ.

В случай на указание от ТЕЛК/ НЕЛК/ ЛКК, че служителя може да изпълнява същата работа при облекчени условия или друга подходяща работа, **в срок от 3 работни дни** от получаването на експертното решение, СТМ предоставя становище за пригодността и прави препоръки относно преустройството на работното място или организацията на работа.

Ежегодно, но не по-късно от месец януари на текущата година, **Комисия по трудоустройство**, определена със заповед на Изпълнителния директор, определя подходящите работни места и длъжности за трудоустройство на лицата с намалена работоспособност. Съставя се **Списък на работни места, подходящи за трудоустройство на лица с намалена работоспособност**, който се изпраща на СТМ.

Съобразно наличните работни места в Списъка на работните места, подходящи за трудоустройство на лица с намалена работоспособност, се предприемат действия по трудоустройство на съответния служител.

Данните за трудоустроените служители се регистрират от служител в отдел „Човешки ресурси“, управление „Административно“ в **ОД-ВТ-063 Дневник на трудоустроените служители в „Булгартрансгаз“ ЕАД**.

4.4 „Почти инциденти“

При установяване на събитие с характер на „почти инцидент“, касаещо служител или изпълнител на дружеството, служителят констатира събитието:

- предприема незабавни действия за отстраняване или свеждане до минимум на последиците от него, потенциалните опасности и възможностите за повторно проявление;
- съставя **ОД-ВТ-061 Доклад за „почти инцидент“** и го представя на съответния специалист по здравословни и безопасни условия при работа, на територията на която се е случил „почти инцидент“, с цел извършване на проверка и контрол.

„Почти инциденти“, причините за които не могат да бъдат отстранени своевременно, се докладват, като специалистът по здравословни и безопасни условия при работа изпраща доклада за почти инцидент на ПРЗ, който следва да определи коригиращи действия, съгласно П-БТГ Коригиращи действия, за отстраняване на причините за „почти инцидент“.

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

4.5 Извънредни ситуации

Несъответствията по здраве и безопасност при работа, възникнали като или в резултат от извънредни ситуации, се управляват в рамките на дейностите, регламентирани в П-БТГ Готовност за извънредни ситуации и способност за реагиране.

Прилагането на коригиращи действия е в съответствие с принципите, описани в П-БТГ Коригиращи действия.

4.6 Несъответствия, установени по време на вътрешни проверки по здраве и безопасност при работа

Действителните или потенциални несъответствия, установени от специалистите по здравословни и безопасни условия на работа, по време на проверки по здраве и безопасност при работа, се документират в **ОД-ВТ-064 Протокол за извършена проверка по здраве и безопасност при работа**. Предписанията, съдържащи се в протокола се отразяват и проследяват в **ОД-ВТ-065 Регистър на предписанията по ЗБР**, поддържан от всеки специалист по здравословни и безопасни условия при работа.

Ако несъответствието е установено по време на проверка на подизпълнител, копие от протокола с предписанията се дава на отговорника по здраве и безопасност при работа от страна на подизпълнителя.

При установяване на предпоставки за възникване на инцидент, поради неизползване на лични предпазни средства, необезопасеност на работни площадки и работни места, използване на неисправна машина или съоръжение, специалистът по здравословни и безопасни условия при работа, извършващ проверката, незабавно разпорежда спирането на работа до отстраняване на несъответствието.

Несъответствията се закриват в Регистъра на предписанията по ЗБР след контролна проверка от специалиста по здравословни и безопасни условия при работа, установил несъответствието. В случай на продължаващо несъответствие или когато необходимите действия не са в правомощията на проверяващия, той/тя изпраща протокола от проверката до ПРЗ за определяне на необходимите коригиращи действия по реда на П-БТГ Коригиращи действия.

4.7 Несъответствия, установени при извършване на измервания, свързани със здравето и безопасността при работа

Несъответствията, установени при извършване на измервания по здраве и безопасност при работа от съответния акредитиран орган, съгласно П-БТГ Измерване и наблюдение на изпълнението на дейностите по здраве и безопасност при работа, и съдържащи се в

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

протоколи от измервания или други документи представляват входни данни за предприемане на коригиращи действия, в съответствие с принципите, описани в П-БТГ Коригиращи действия.

4.8 Несъответствия при извършване на входящ контрол на закупени материали, части, консумативи и други продукти

Несъответствията, които възникват или могат да възникнат при доставка на материали, части, консумативи и други продукти, се установяват по време на дейностите, регламентирани в П-БТГ Входящ контрол и складово стопанство.

Прилагането на коригиращи действия е в съответствие с принципите, описани в П-БТГ Коригиращи действия.

4.9 Несъответствия с приложимите нормативни и други изисквания по здраве и безопасност при работа

Несъответствия с нормативните и други изисквания по здраве и безопасност при работа се установяват по реда на П-БТГ Нормативни и други изисквания. Оценяване на съответствието.

Прилагането на коригиращи действия е в съответствие с П-БТГ Коригиращи действия.

4.10 Несъответствия, установени при оценяване на риска

За установените в процеса на оценяване на риска потенциални опасности за здравето и безопасността при работа се набелязват мерки за предотвратяване, намаляване, ограничаване и контрол на риска, съгласно П-БТГ Оценяване на рискове и възможности .

4.11 Несъответствия по здраве и безопасност при работа, констатирани от оторизирани контролни органи

Всички констатации за несъответствия и предписания от оторизирани контролни органи, свързани със здравето и безопасността при работа, се регистрират в системата АКСТЪР ОФИС, според мястото на получаване: в Централно управление или в регионалните звена/УВЦ Република.

Информация за констатациите се изпраща от специалистите по здравословни и безопасни условия на работа по места на компетентния ръководител и ПРЗ за регистриране на констатациите и определяне на коригиращи действия, в съответствие с П-БТГ Коригиращи действия.

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

В допълнение, констатациите за несъответствия, установени от органи на техническия надзор, при извършването на прегледи на съоръженията с повишена опасност, се документират в **ревизионни книги на СПО**, поддържани за всяко СПО в дружеството.

В този случай, отговорният за експлоатацията на съответното СПО ръководител:

- предприема необходимите мерки за отстраняване на несъответствието;
- информира специалиста по здравословни и безопасни условия на работа в регионалното звено, на територията на което се експлоатира СПО.

Специалистът по здравословни и безопасни условия на работа:

- предоставя информацията на ПРЗ за определяне на коригиращи действия, в съответствие с П-БТГ Коригиращи действия;
- осъществява контрол на действията по отстраняване на несъответствието или изпълнението на коригиращите действия, когато са определени такива от ПРЗ.

4.12 Несъответствия, установени по време на вътрешни и външни одити на системата за управление на здравето и безопасността при работа

Несъответствията, установени по време на вътрешни одити на системата за управление на здравето и безопасността при работа, се констатира, документират и отстраняват в съответствие с П-БТГ Вътрешни одити.

При установяване на несъответствия по време на външни одити на системата за управление на здравето и безопасността при работа, същите се регистрират и закриват от ПРЗ в съответствие с изискванията на П-БТГ Коригиращи действия.

5. ПОВЕРИТЕЛНОСТ

Към настоящата процедура и записите към нея има изискване за поверителност. Разпространението им извън „Булгартрансгаз“ ЕАД се извършва само след изричното разрешение на Представителя на ръководството по здраве и безопасност при работа.

6. СВЪРЗАНИ ДОКУМЕНТИ

БДС ISO 45001:2018 Системи за управление на здравето и безопасността при работа.
Изисквания с указания за прилагане

**Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на
трудовете злополуки**

Наредба за медицинската експертиза

**Разследване на инциденти и несъответствия по
здраве и безопасност при работа****П-БТГ****ISO 45001:2018**

П-БТГ	Коригиращи действия
П-БТГ	Входящ контрол и складово стопанство
П-БТГ	Готовност за извънредни ситуации и способност за реагиране
П-БТГ	Вътрешни одити
П-БТГ	Нормативни и други изисквания. Оценяване на съответствието
П-БТГ	Измерване и наблюдение по здраве и безопасност при работа
П-БТГ	Оценяване на рискове и възможности

7. ПРИЛОЖЕНИЯ

ОД-ВТ-058	Сигнал за несъответствие/ препоръка/ предписание
ОД-ВТ-059	Регистър на трудовите злополуки
ОД-ВН-060	Протокол за злополука
-	Декларация за трудова злополука
ОД-ВТ-045	Дневник за констатации и коригиращи действия
ОД-ВТ-063	Дневник на трудоустроените служители в „Булгартрансгаз“ ЕАД
ОД-ВТ-061	Доклад за почти инцидент
ОД-ВТ-064	Протокол за извършена проверка по здраве и безопасност при работа
ОД-ВТ-065	Регистър на предписанията по ЗБР